

ارائه مدل منطقی برنامه خود مراقبتی سلیاک

چکیده

مقدمه: وجود یک برنامه خودمراقبتی، می‌تواند حرکتی نوین و رو به جلو در حوزه مراقبت بیماری سلیاک در کشور باشد، چراکه این برنامه تمام امور مربوط به آموزش، مشاوره، مراقبت، ارزیابی و دستورالعمل‌های بیماری سلیاک را یکجا در بر خواهد گرفت. لذا با توجه به اینکه در ایران هیچ برنامه خود مراقبتی جهت بیماران مبتلابه سلیاک وجود ندارد این پژوهش با هدف ارائه مدل منطقی برنامه خود مراقبتی برای بیماران مبتلابه سلیاک انجام گرفت.

روش پژوهش: این پژوهش از نوع مطالعات کاربردی بود که به روش کمی-کیفی در سال ۱۳۹۹ انجام شد. پژوهش حاضر در سه مرحله اصلی شناسایی الزامات برنامه خودمراقبتی سلیاک، طراحی مدل منطقی و اعتبار سنجی مدل طراحی شده انجام گرفت. جامعه پژوهش شامل پزشکان متخصص تغذیه و گوارش، متخصصین انفورماتیک پزشکی و مدیریت اطلاعات سلامت بود. تحلیل داده‌ها به صورت هم‌زمان در جلسه هم‌اندیشی خبرگان انجام پذیرفت.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، الزامات برنامه خود مراقبتی سلیاک در نه حوزه اصلی شامل دموگرافیکی، بالینی، عوارض طولانی‌مدت، هم‌زمانی با سایر بیماری‌ها، آزمایش‌ها، داروها و توصیه‌های غذایی، توصیه‌های عمومی و قابلیت‌های فنی شناسایی شد. بر اساس نظر متخصصان، تمام مدل‌های پیشنهادی شامل نمودار مورد کاربرد و سناریوهای ارائه شده برای سیستم خود مراقبتی سلیاک شامل سناریوی ثبت نام در سیستم، سناریوی تعیین گذرواژه جدید، سناریوی ورود به سیستم، سناریوی ثبت اطلاعات دموگرافیکی و بالینی، سناریوی خروج از سیستم، سناریوی تأیید اعتبار، سناریوی ورود داده‌های دارویی و یادآورهای بیمار، سناریوی ورود اطلاعات توصیه‌های غذایی برای بیمار، سناریوی امکان ویرایش اطلاعات، سناریوی امکان افزودن داده، سناریوی امکان حذف داده و سناریوی امکان نمایش داده، اعتبار لازم را برای عملیاتی شدن داشتند.

نتیجه‌گیری: با توجه به شیوع بالای بیماری سلیاک در ایران و بار اقتصادی زیادی که بر بیمار، جامعه و نظام سلامت تحمیل میکند، مدیریت درمان این بیماری و آموزش به بیماران برای ارتقای کیفیت زندگی این بیماران امری ضروری است. یکی از مهم ترین استراتژیها در این زمینه وجود برنامه خودمراقبتی سلیاک میباشد. ارائه مدل منطقی برنامه خودمراقبتی سلیاک در سطح ملی میتواند کمکی سودمند برای برنامه نویسان و طراحان برنامه های کاربردی جهت ایجاد نرم افزار برنامه کاربردی خودمراقبتی بیماری سلیاک باشد که در نهایت یک سرمایه گذاری سودمند به منظور درک بهتر این بیماری، ارائه خدمات بهتر و تسهیل پژوهش های مرتبط در کشور است.

کلید واژه: مدل منطقی، خود مراقبتی، سلیاک، الزامات